

Prenumerationspris:

1/1 år	Ekr. 2:—
1/2 "	" 1:—
1/4 "	" 0:50

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Redaktör: N. Blees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet:

1/1 år	Ekr. 3:—
1/2 "	" 1:50
1/4 "	" 0:75

Till Kustbons läsare.

Med detta nummer anmäler Kustbon sitt utkommande även under 1933, som är tidningens 16:de årgång. — Det har sett mörkt ut för det lilla bladet och dess existensmöjligheter, och i julnumret meddelades därför redan, att Kustbon skulle upphöra att vara till, men då det allt fortfarande finnes intresse för en egen tidning har Sv. Folkförbundets styrelse fattat beslut att trots alla svårigheter fortsätta. Vi ha resonerat som så, att svenskhetsarbetet icke kan bedrivas med framgång utan ett eget tidningsorgan, ty Kustbon är nu en gång ett slags föreningslänk för de vitt spridda estlands-svenskarna och utan den skulle trädarna bli avskurna. Därför utkommer den även under 1933, och den utgives i år en gång i veckan. Under tecknad har utsetts till tidningens redaktör, emedan f. d. redaktören Andreas Stahl, som nu under 5 års tid redigerat den, av sagt sig uppdraget.

Det är icke några lysande utsikter jag har, då jag nu igen åtager mig uppdraget med Kustbon, men jag hoppas med vänners bistånd kunna övervinna svårigheterna. Jag vädjar därför redan nu till våra ärade läsare, att göra sin plikt för den egna tidningen genom att insända prenumerationsavgifterna och våra lärare och andra intelligenta krafter genom att skriva i tidningen. Ni skulle göra Kustbon en stor tjänst, om ni ville insända korta meddelanden från de olika orterna.

Glöm därför icke att skriva flitigt till Kustbon om allt som häder, ty nyhetsmaterialet från svenskbygderna är av största vikt för tidningen.

För att så många som möjligt ska kunna rekvirera tidningen blir prenumerationsavgiften oförändrad. Hoppas att alla förnya prenumerationen och många nya prenumeranter anmäla sig snarast möjligt.

Kustbon vill efter förmåga följa med sin tid. Den vill följa med estlandssvenskarnas utveckling i stad och på land — hit höra också gymnasiet och folkhögskolan. Den vill icke heller försumma att meddela inrikespolitiska och andra nyheter av vikt ävensom ett och annat utifrån. Först och främst tillvagas dock våra svenskhetsintressen — men det hindrar icke, att vi tar med litet av ett och varje, som intresserar läsarna.

Vi börja alltså det nya året, önskande varandra lycka och framgång, mycken energi, mod och uthållighet. Om vi förse oss med sådana goda egenskaper skola vi lyckas i alla livets skiften.

“Gott Nytt År” önskar.

N. Blees.

Vad är

Der internationale Bund der Freundinnen junger Mädchen?

Det är en förening av damer i alla länder — damer som genom personlig insats vilja medverka till unga flickors moraliska och materiella väl. Det är en storartad och förträfflig organisation, som är väl värd att man gör dess närmare bekantskap

och erbjuder den sina tjänster eller tar dess tjänster i anspråk.

Det internationella förbundet grundades redan 1877 i Neuchâtel i Schweiz och har sedan bildat nationella lokalföreningar i de flesta världens länder. Dessa föreningar förfoga vanligen i alla större städer över platsförmedlings- och upplysningsbyråer, över sommarhem och framförallt hem med billigt eller kostnadsfritt logi. Då alla dessa sammanslutningar därtill stå i omedelbar förbindelse med varandra ha de väldiga möjligheter att komma den kvinnliga ungdomen till hjälp. En flicka t. ex. som har att resa till en främmande stad i hem- eller utlandet kan vända sig till närmaste avdelning av nämnda förbund och om hon så önskar möts hon vid stationen, när hon kommer fram, av en representant för därvarande avdelning och får den upplysning och handräckning som hon behöver. Alla tjänster äro kärleksverk och kostnadsfria. Eller en ung dam är ensam och har det svårt, hon har blivit sjuk, förlorat sitt arbete eller på annat sätt kommit i nöd — meddelar hon sig blott med denna förening, får hon ofelbart hjälp. En mor, som önskar upplysningar angående en plats, som erbjudits hennes dotter på obekant ort, kan med förtroende låta samma förening göra efterforskningar och så snabbt få de önskade uppgifterna. Och den som vill ta reda på och hjälpa en kvinnlig anförvant som befinner sig i svåra förhållanden i en fjärran stad skall väl förgäves söka en bättre medhjälpare än denna sammanslutning av unga flickors väninnor. De näm-

da exemplen må endast antyda i huru mångfaldiga situationer denna förening är villig och har möjlighet att värna och stödja och bistå.

Här i Estland har förbundet en centralstyrelse i Reval med grevinnan M. Sievers som ordförande och självständiga lokalavdelningar i de flesta städer. Revals-avdelningen har tillgång till flera hem och håller en platsförmedlingsbyrå på Långgatan 28 hos fröken Paulsen. För att underlätta verksamheten har den delats upp i nationella sektioner så att här finns både estnisk, svensk, tysk och rysk o. s. v. sådan för att var och en må kunna vända sig till sin egen nationsmedlem om han så önskar. De svenskar som ha ärende till förbundet få således meddela sig med den svenska avdelningens ordförande, fröken Ellina Grönholm, Stora Dorpatgatan 15 2.

Man har emellertid icke blott möjligheten att ta föreningens tjänster men också erbjuda den sådana. Var och en som har hjärta och sinne för dess ädla syften bör också bli medlem däri. Medlemskapet består f. n. blott däri att man understödjer verksamheten med den årliga medlemsavgiften, kronor 1:50, som inbetalas hos föreningens kassör fröken Paulsen på ovannämnda adress. B. L.

En sak att taga vara på för våra estlandssvenskar.

I Sverige, Finland och litet varstans i världen har man kommit underfund med, vilken stor skatt fädren lämnat oss i arv i den gamla hederliga hemslöjden. Det är underbart vackra alster man upptäckt bland det för samtiden halvförgätna. Därför har man överallt, även bland esterna, grundat hemslöjdsföreningar, vilka gjort till sin uppgift att väcka till livs den gamla allmogekulturen.

Att man numera verkligen börjat sätta stort värde på handslöjden, därom vittnar just den vittomfattande spridning dessa hemslöjdsföreningar fått samt det stora intresse dessa rönt i respekt. bygder. Dessa föreningar anordna årligen t. ex. i Sverige c. 150 kurser med inemot 2000 deltagare — dessutom ges det fasta utbildningskurser.

Hemslöjdsföreningarna anord-

na också årligen stora utställningar av allt vad svensk handslöjd kan åstadkomma i mattor, duk- och möbeltyger, spetsar, träslöjd m. m. Varje sådan utställning är ämnad att hos besökaren väcka kärlek och vördnad till våra förfäders aktningvärda kultur.

Då nu alla andra nationer redan insett, vilket värde den gamla allmogekulturen har, varför skulle då icke också våra estlandssvenskar göra det och även de försöka göra sitt bästa med att taga vara på allt det vackra, de fått i arv av sina fäder från gångna tider. Även här finnes otvivelaktigt mycket värderikt.

Jag har själv rest omkring i våra svenskbygder och sett mångt vackert prov på att handslöjden åtminstone delvis ännu lever kvar hos vårt folk. Huru många vackra täcken och mattor har jag t. ex. icke sett på Vormsö och huru mycket vacker knyplad spets har jag inte själv köpt både i Korkis och på Rågöarna. Så nog vet man, att våra svenskar här kan åstadkomma en hel del vackra arbeten.

Vi äga härute i bygderna ännu inga hemslöjdsföreningar, men trots det kunna vi nog ändå säkert få till stånd en liten utställning av hemslöjdsalster, om bara viljan är god. Det är nu tid under de långa vinterdagarna att börja med en vacker vävnad, matta, duktyg eller något annat vackert arbete och förfärdiga det till sommaren. Tag alla ivrigt i tu med arbetet, envar i sin by, så blir det säkert en vacker samlig till vår första hemslöjdsutställning i sommar.

Det är givet, att en sådan utställning är på sin plats och en självskreven sak vid den svenska folkfest, som denna sommar äger rum i Hapsal. Festen skulle hållas i Hapsals vackra slottsruin den 2 juli 1933. Varje estlandssvensk skulle mangrant samlas den dagen. Förutom hemslöjdsutställning och basar, skulle det samtidigt anordnas en svensk sångfest i ruinerna, där våra svenska folkvisor skulle klinga fritt och glatt.

Det vore önskligt att våra körledare samlade ungdomen under sångarfänorna i största möjliga tal.

Sångarbesök från Finland och

möjligen även Sverige äro icke heller otänkbara. Tänk så stortstättligt det skall bli!

Festen skulle också bjuda på ett svenskt skådespel förutom andra trevliga saker. Programmet får senare i detalj uppställas. Denna gång vilja vi endast sända en vädjan till alla svenskar ute i våra bygder att förfärdiga vackra arbeten till en hemslöjdsutställning, arbeten som skulle väcka köplusten hos publiken. Likaså vilja vi uppmana våra ungdomar att lyda kallelsen från körledarna och mangrant ställa sig under sångarfänorna. Låten inte avstånden emellan byarna hindra eder. Tag exempel från den finlandssvenska bygdeungdomen, där mången fick ro flere km. i regn och köld för att få vara med om sångövningarna, då det nu senast gällde den svenska sångfesten i H:fors. Genom uppoffring av tid och arbete visar man bäst sin kärlek till sin stam och sitt modersmål. Därför än en gång: Upp till arbete, envar i sin bygd, för vår gemensamma stora sak!

Alla de alster som förfärdigas till försäljning, kunna efter hand lämnas till följande personer:

Vormsö: Prostinnan *Nilsson*,
Nuckö: *Birkas folkhögskola*,
Vihterpal: lärarinnan fru
M. Gottkampff,
Korkis: läraren *A. Lindström*,
Rågöarna: Fru *R. Pöhl*,
Hapsal: Fru *H. Blees*, Neiude
tän. 6.

För interimskommittén *H. B.*

Lantbruket.

En grundviktig arbetsuppgift.

Ett egenartat förhållande för vida delar av Estland är bristande avdikning av åkerjorden. Överhängande är denna brist ej på sand- och grusjord, där denna höjer sig över omgivande jordar och sålunda erbjuder avlopp för överflödigt vatten. Men den omständigheten, att lantmännen föredrar att odla den högre belägna men sämre jorden framom den lågt belägna men vida bördigare blott av hänsyn att undgå avdikning visar att man är medveten om att åtminstone vissa jordar förutsätta avdikning, men samtidigt har man av överdriven fruktan för detta arbete gjort sig en björntjänst.

Den mest påfallande bristen hos sandjord är att den ej absorberar d. v. s. behåller tillförd växtnäring vare sig i form av stalls- eller bigödsel. Den ger därför ej ens nöjaktig skörd med mindre än att gödsel tillföres för vart år, och därtill förslå tillgångarna ej. Annat är förhållandet med mulljord på sandbotten och framförallt mull på lera. Men dessa, som av naturen äro mer vattenhållande och ofta ligga lågt erfordra avdikning som anses bli dyr.

Ja väl! Men det finnes intet som återbetalar nedlagda kostnader så snabbt och mångfalt som ett dike, som sänker det skadliga grundvattnet. Vatten älska växterna. De behöva i våra luftsträck t. o. m. mycket mer vatten än som står dem tillbuds, men det stagnerande vatten, som i jorden fyller alla hålrum och hindrar luften att tränga ner och växtroten i dess tillväxt, är rena giftet. Vad avkasta väl våra milsvida vattensjuka ängs- och betesmarker, som dock ofta av naturen äro ypperliga jordar? Ett nödvuxet gräs, som inte betalar bärgningskostnader! Tänka vi oss en hundraedel av den årligen lagd under avdikningens välsignelserika inflytande, skulle sannolikt redan det första året skörden från denna enda del uppväga skörden från de nittionio odikade. Det tidsödande ängslätterarbetet kunde så sakligt bortfalla och i stället utnyttjas för ny avdikning och nya skördar, som komma gårderna att bångna och föda ny livslust hos vårt folk.

Avdikningen av våra marker är ett grundviktigt arbete, den egentliga hävstången för vår förbisedda jordkultur. När genom statens försorg de redan planerade och än flera avloppsdikey bli dragna, skall den privata företagsamheten skynda sig att torrlägga sina sura jordar och dymedels visa sin uppskattning av och sin tacksamhet för ett initiativ, som ej han skattas nog högt. *E—d.*

Birkas Folkhögskola har fått en separator till skänks.

Genom chefens för Svenska Legationen i Reval Baron A. Koskulls förmedling, som hela tiden varmt intresserat sig för estlandssvenskarna, isynner-

het Birkas, och även gjort våra högre svenska skolor stora tjänster, som vi sent skola glömma, har A. B. Tumpseparator i Stockholm skänkt Birkas folkhögskola en fin „Diabola“ separator. Nämnda A. B:s agentur härstädes Bröderna Kimberg förtjänar härvid också ett välförtjänt tack.

Till den gode givaren och sakens gynnare uttalas här ett innerligt tack för den välbefärliga gåvan.

Hosby svenska folkskola på Vormsö har av Riksföreningens Stockholmsavdelning fått mottaga ett anslag på 132 Ekr. till lärarlön vid nämnda privatskola.

För hjälpen fram bäres ett varmt tack till Sthlmsavdelningen.

Estlandssvensk präst.

Sonen till framlidne Riksdagsmannen H. Pöhl, teol. stud. Hjalmar Pöhl har i dagarna efter studier vid Dorpats universitet avlagt prästexamen härstädes.

Vi önska lycka och framgång!

Det Svenska gymnasiet i Hapsal.

För att hjälpa meddellösa elever vid Svenska gymnasiet i Hapsal har en person, som icke vill bli nämnd, skänkt 100 Ekr.

För den vackra gåvan fram bäres ett hjärtligt tack.

På väg hem ifrån staden . . .

Du dröjde under lindarna vid floden. Du var glad, att din väg ledde hemåt. Där bortom skogarna fanns hembyn. Nu var den visst belyst av den nedgående aftonsolen. Du längtade hem, snart skulle du väl hinna fram.

Huru har du tillbringat den dag, du, som såg människor vandra sin väg „ned från Jeriko till Jerusalem“. Har du varit tillräckligt stark och osjälvisk, har du tröstat de av livets omsorger nedbrutna och de förtvivlade?

Ifrån villovägar och fall längtar jag åter till de gamla i bygden, — längtar till den gamla bygden. Själva luften där skall hela och verka läkande och befriande.

Eller fanns ett bättre ställe, en varmare ort varifrån du kunde tåga ut till morgontåget, än ifrån hemmets dörr? Eller såg

du en vänare bygd än hembygden, där den står belyst av aftonsolen? I vinternatt och vårkväll, i höstmörker och sommarkväll — alltid har hemmet dragit dig från dina vägar — till sig med makt. Ifrån slöseri och lätt sinne har du längtat hem. Där fann du ro. Av staden ville du minnas blott det, den hade att ge av ljus och lärdom och vett och vänskap.

På vägen hem ifrån staden dröjde du vid älven under lindarna en sommarkväll. Några dagar hade du dröjt i staden. Din själ var sliten. Nu var du glad över, att du kunde tänka en tröstefull tanke om hemmet och hembygden. För ett människosinne är där vila och ro.

—g.

Inrikes.

Den fråga, som nu mest selsätter de politiska kretsarna, är grundlagsförändringen. Riksdagens grundlagsutskott har granskat Riksdagens förändringsprojekt och kommit till tredje läsningen. Som bekant, ha även „frihetskrigarna“ ett grundlagsförändringsförslag, som skall komma till folkomröstning. Det blir alltså två förslag, som folket har att välja på vid den förestående omröstningen. Få se, vilket projekt hinner först. „Frihetshjältarna“ fordra president och endast 50 riksdagsmän och det andra förslaget, Riksdagens eget, också president, benämnd Riigivanem, samt 60 till 70 riksdagsmän, i verkligheten blir det nog endast 60, med löner endast för sessionstiden. Folket får avgöra, när tiden är inne. Dessförinnan skola vi behandla frågan i Kustbon. — Vid folkomröstningen den 13, 14 och 15 augusti förra året gick dåvarande ändringsförslag icke igenom, cirka 49% var för en ändring och 50% emot, och allt blev tills vidare efter gammalt.

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal.
Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17
efter 1 jan.

Edsv. advokaten

A. Riesenkampff,

Stora Slottsgat. 12, Hapsal.

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:

Jaani Tán. 11

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTILLOYD

grundat år 1919

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 448-94 & 430-08

LIV-,

BRAND-,

OLYCKSFALLS-,

INBROTTS-,

GLAS- &

TRANSPORTFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna överstiga

två miljoner trehundra tusen Kronor

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

☛ **Försäkra Edert liv och Eder** ☛
☛ **egendom medan tid är!** ☛

Dr. Riesenkampff Lindström

Invärtes- (lung) och barnsjukdomar.

Mottager 9-11 och 3-4, telef. 100.

Stora Slottsg. 12, Hapsal.

J. PUHK & POJAD

TALLINN

ANGKVARN SPANNMÅLSHANDEL

PARTILAGER FÖR KOLONIALVAROR

AUTOMOBILAGENTURER

AUTOMOBILVERKSTÄDER

Huvudkontor och kvarn: Rannavärv 21

Kontor i: Tartu, Narva, Pernau, Viljandi,
Valk, Petschor, Rakvere, Taps,
Nõmme, Türi, Võhma, Abja.

ESTLANDS TÄNDSTICKSMONOPOL
Tallinn, Frihetsplatsen 5. Tel. 427-91.

NORDISKA FÖRSÄKRINGS A. B.

Tallinn, Stora Karrigat. 15, Tel. 427-36.

Postfack 212. Telegr. adr.: „Põhjatuli“.

Antager brand-, liv-, olycksfalls-,
transport-, fängelse-, autokasko-
& inbrottsstödsförsäkringar.AGENTER I ALLA STÄDER OCH KÖPIN-
GAR SAMT PÅ LANDET.**A-B „EESTI AGA“**

Tallinn, Ryssgatan 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylengaser.

FÖRSÄLJNING:

av svets-, skär- och lötbrännare,
alla reservdelar samt di-
verse metaller och pulver därtill.ACETYLÉNGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.